

PAULOVA'EA OMOMBE'U ÉFESOPEVA'EA PE Carta de Paulo aos Efésios

¹ Jihi ko Pauloramo Jesus Cristo'ga moirũharamo jiporavykyavo Tupana'ga pe Cristo'ga mombe'gwovo. A'ereki nahã Tupana'ga opota.

Kiro ji ikwatijarukari imondouka pe me. Pe ko Tupana'ga remimo'ẽharamo. Ndapepohiri pe Cristo Jesus'ga hugwi pejikovo gareheva'ero jipi. Kiro ji ikwatijarukari imondouka pe me – perope cidade de Éfeso pe.

² Kiro ji ei: Nhandervete'ga Tupana'ga ti tomomyry pe me Jesus Cristo'ga pavêi nhandepojykharete'ga pavêi. Tonoĝatu ti ĝa pepy'a, a'e ji.

Tupana'ga pyry hete nhande ve

³ Timbohete ti Tupana'ga! Ga ko nhandepojykharete'ga ruva'ga Jesus Cristo'ga ruva'ga. Ga ko Jesus Cristo'ga ruvihavuhuhete'ga no. Ymyahũ yvaga hugwi Tupana'ga omondo gwa'uvapyryva nhande pyri imomyryva nhande ve. Nhande jikoty'aro ĝwaramo Cristo'ga pavêi a'ea imomyryparavuhupavi nhande ve.

⁴ A'ereki ymyahũ yvya apoa renonde yvaga apoa renonde Tupana'ga e'i: “Tamomyry ti ji ĝa pe nehẽ,” ei ga. A'ea rupi ga nhande mbojikoty'aruka Cristo'ga pavêi. Nahã ga nhande mo'emo'ẽi ojive.

“Toko pyry ti ġa okote'varuhue'yma tuhẽ jirovai pyteri pe ji arõheteavo nehẽ,” ei Tupana'ga nhande mo'emo'eamo.

⁵ A'ereki ymyahũ ga e'i ojapyakavo nhande rehe: “Amboja'oja'o ti ji ġa jijive toko ti ġa jira'yramo upa ji pyri nehẽ Jesus Cristo'ga manoro ġwaramo ġa ndepyga nehẽ,” ei ga.

“Nanongara ji apota,” ei ga.

⁶ Nahã ymyahũ ga pyryvamo nhande ve nhande mo'emo'eamo nhande mongovo gwa'yramo tanhimboheteuka ti ġa pe jipyryva katukaturu ġwaramo ġa pe javo.

Tupana'ga pyryhetero nhande ve nhande jikoty'aro ġwaramo Cristo'ga pavẽi Tupana'ga remia'nguhete'ga pavẽi.

⁷ Gwekoa reka'vogukaro ġwaramo omanomo Cristo'ga nhande mbopiro'yi nhanderekote'varuhua hugwi. Nurã Tupana'ga ndokwahava'javi nhanderekote'varuhua imomboa.

Nahã Tupana'ga pyrykatukaturu.

⁸ Nahã ga pyryhetero nhande ve ikwahapava on-himombaragwahava.

⁹ Gwemimbotarimova'ea ġwembiepiukaripyre'yma ga ikwahavukari reki nhande ve.

A'ereki ga okwahavuka pota hete nhande ve. E'i ga: “Nahanahã ti nehẽ ji Cristo'ga mondoro ġwaramo ġa pyri nehẽ,” ei ga.

¹⁰ “Aerẽ mbapava koty ti pyry ji ve ji ġa mon-gopavi Cristo'ga nhi'iġa rupi yvagipeve'ga yvyakotyve'ga ndeheve nehẽ. Nahã ti ga ġapojoykaharete'ga nehẽ, ei ga.

Cristo'ga nhi'íga rupi ti ji imongopavi yvagipeva'ea yvyakotyva'ea reheve nehẽ. Nahã ti ga a'ea pojykaharete'ga nehẽ no.

Nahã ti Cristo'ga rekoi tuhẽ huvihavuhuhetero mbatera nhaporemo ipojykaharetero ġa nhaporemo ġapojykaharetero nehẽ no,” ei Tupana'ga.

11 Ore jikoty'aro ġwaramo Cristo'ga pavẽi Tupana'ga pyryhetero ore ve. Aerẽ ti ga ore mongoi ojipyri ore mombytavo avuirama nehẽ no.

A'ereki ymyahũ Tupana'ga omongo pa ġwemimbotarimova'ea rehe. A'ea rupi ga ojapyaka ore rehe no. Heaporogita ga ore mo'emo'eamo ojive javo hako. E'í ga:

12 “Tanhimboheteuka ti ġa pe jikatukaturu ġwaramo – kiroki ġa ojikogypy Cristo'ga rehe,” ei ga hako. Na tuhẽ. A'ereki Tupana'ga ojapyaka ypy gweaporoġitaro.

Aerẽ te ga imongopavi ġwemimbotarimova'ea rehe. Orojikogypy ore Cristo'ga rehe.

13 Ymya'ĩ pejiko pe Cristo'ga rehe no henduvame Cristo'ga mombe'ua a'ítituhẽva'ea.

Ga e'í pe me: “Pejiko ti Cristo'ga rehe imomboruka ga pe pejekote'varuhua,” ei ġa pe me.

Cristo'ga pavẽi pe jikoty'aro ġwaramo Tupana'ga imondoi gwa'uvapyryva imombytavo pe pyri no pejikogame Cristo'ga rehe.

A'ereki ymyahũ Tupana'ga e'í: “Amondo ti ji jira'uvapyryva ġa pyri ġa pojykauka jijive nehẽ – kiroki ġa ojiko Cristo'ga rehe. Jukwaha a a'ero nhirembipojyka nehẽ.” A'ea

Tupana'ga ei gwa'uvapyryva mondovo pe pyri.

14 Pyryva'ea gwa'uvapyryva ga imondoi nhande ve kiro. Nurã nhande ei ikwahava javo: Tupana'ga ti imombyryhetei nhande ve nhande pokoguka nhande mbopiro'yuka nhanderekote'varuhua hugwi nehẽ.

Ojipyri ti ga nhande rerohoukari nhande momby-tavo avuirama nehẽ toko ti ġa jireheva'ero javo, xa'e nhande ikwahava.

Pyry hete ga nhande ve gwa'uvapyryva mondovo nhande pyri tanhimboheteuka ti ġa pe jikatukaturu ġwaramo javo.

Paulova'ea onhiĩ Tupana'ga pe Éfesopeva'ea repyga

15-16 Nurã jihi no, nhinhi'iġame Tupana'ga pe ji nanhi'imbigi ga pe pe ndepyga.

—Ndepyry hete nde, a'e ji Tupana'ga pe. A'ereki nde erembojiko Éfesopeve'ġa Jesus'ga rehe ġa pokoga. Emombyry ti ġa pe, a'e ji ga pe jipi.

A'ereki ojipe'ġa pe mombe'u ji ve. “Éfesopeve'ġa ojiko hete Jesus'ga rehe nhandepojykaharete'ga rehe ikwehe,” ei ġa ji ve. “Oarõ hete ġa Tupana'ga remimo'ẽhara'ġa nhaporemo,” ei ġa pe mombe'gwovo.

17 Tupana'ga ko nhandepojykaharete'ga ruvi-havuhuhete'ga Jesus Cristo'ga ruvi-havuhuhete'ga. Gaha timbohete! A'ereki ga pyry katu katu nhanderuvete'ga. Ga pe ji ei pe ndepyga jipi:

—Ekwahaheteuka ti Éfesopeve'ġa pe nahanahã ji rekoï javo. Ndera'uva ti tombo'e ġa nde rehe nde monhimombaragwahavuka ġa pe. Ndera'uva

ti tanderepiuka ġa pe ġa mboheaporoġitakatuavo nahanahã Tupana'ga rekoi javo, a'e ji Tupana'ga pe pe ndepyga.

¹⁸ Ga pe ji ei:

—A'ero ti gweaporoġitakatuheterame Éfesopeve'ġa ikwahavi oyvyteri pe nehẽ. Nurã ti ġa ei nehẽ: “Pyry hete ti nhande ve nehẽ. A'reki Tupana'ga e'i opyryvamo nhande ve: ‘Tuhu ti ġa upa avuirama ji pyri nehẽ,’ ei Tupana'ga nhande ve.”

—Nahã ti ġa ei ojikheteavo nde rehe gworyg-woryvamo nehẽ, a'e ji Tupana'ga pe pe ndepyga.

Ga pe ji ei:

—Gweaporoġitakatuheterame ti Éfesopeve'ġa ikwahavi neremimbokatukatua ojive, a'e ji. Nurã ti ġa ei nehẽ: “Yvagi pe ti ikatu katu nhande ve nhaporemonehẽ Jesus'gareheva'ero nhande rekoro ġwaramo. Tupana'ga ti nhande mongoi ojipyri jara'ġa ndeheve nehẽ no ġwemimo'ẽhara'ġa. Ga pyri ti nhande rukatui ġa pavẽi avuirama nehẽ,” e'i ti ġa ikwahava nehẽ, a'e ji Tupana'ga pe pe ndepyga. Nahã ti ejikwahavuka Éfesopeve'ġa pe, a'e ji Tupana'ga pe pe ndepyga.

¹⁹ Ga pe ji ei:

—Gweaporoġitakatuheterame ti Éfesopeve'ġa ikwahavi ndepopoakaheteheve nehẽ. A'ea nde hepiukari ji ve ġa pe nhaporemonehẽ no – kiroki ġa ojiko nde rehe. Nurã ore ei: Ndepopoakaheteavo ġwaramo ti nde ore pokogi nehẽ no. A'ea ore ei, a'e ji Tupana'ga pe pe ndepyga.

²⁰ A'reki Tupana'ga opopoakara pyvõ Cristo'ga mbogwerava'ja omanove'ġa hugwi.

Opopoakara pyvõ jitehe ga Cristo'ga reroho ojipyri ga mboapyga ojohukoty rõi ga mongovo toko ti ga huvihavuhhetero yvagi pe okovo nhimoirũharamo javo. Nahã opopoakahetea pyvõ Tupana'ga imombyryvi Cristo'ga pe. Na jitehe ti Tupana'ga imombyryvi nhande ve opopoakahetea pyvõ nehẽ no.

21 Yvaga pype hete Tupana'ga omongo Cristo'ga ojohukoty rõi. Koji'i hete tuhẽ Cristo'ga popoakaramo ojipe'ga hohe pa a'ero. Ipopoaka hete ranuhũ ga a'ero ipopoakaheteve'ga hohe pa ipopoakaheteve'gandehave'ga hohe pa no gãnduvihava'ga hohe pa no gãnduviha'vi'ga hohe pa no. Ga nhaporemõ omõndomõdouka ojipe'ga gẽwemimbotarimova'ea rehe aãwamo. Aerẽ ti gã gã mõndomõdouka nehẽ no. Ga hohe pa Cristo'ga ipopoaka ojipe'ga hohe pa nhaporemõ no.

22 Tupana'ga gã mongopavukari yvagipeve'ga nhaporemõ vyakotyve'ga nhaporemõ Cristo'ga nhi'iga rupi ga ko gãpojykaharetero javo. Tupana'ga imongopavukari yvagipeva'ea nhaporemõ vyakotyva'ea nhaporemõ Cristo'ga nhi'iga rupi ga ko a'ea pojykaharetero javo. Cristo'ga rekorame ipojykaharetero gãpojykaharetero Tupana'ga ga mongoi gãpojykaharetero - kiroki gã ojiko ga rehe onhimono'ono'oãã jipi tihendu Tupana'ga nhi'iga javo. Nahã Tupana'ga ga mongoi gã'akaããã tomõngo ti ga gã gẽwemimbotarimova'ea rehe javo.

23 Ga pe ji ei: Cristo'ga ra'oa. A'ereki gaha gã poko gã monhimomiranambava gã mbopopoaka

imombyrypava ġa pe okovo ġa pyri. Nahã ga ġa pojykapavi ohygahipava ġa ndehe jipi. Yvagipeva'ea yvyakotyva'ea ga ipojykapavi ohygahipava hehe jipi no. Yvagipeve'ġa yvyakotyve'ġa ga ġa pojykapavi ohygahipava ġa ndehe jipi no.

2

Tupana'ga ombopyahu nhandereaporoġita

¹ Pehe, ymyaĩ pendeaporoġita Tupana'ga nombopyahui ve. A'ero Tupana'ga pe pe ndekoi omanove'ġa ja. A'ereki ga e'i: “Ji ve ko ġa ambotehea imombigukare'yma ġwaramo gweaporoġitatiruahũa. Ji ndajikoty'ari ġa pavẽi a'ero. A'ereki ġa oko nhiremimbotarimova'ea rehe rūi okote'varuhuavo,” ei Tupana'ga pe mombe'gwovo.

² Ga oko te'varuhu jipi avove'ġa nhaporemo yvya koty. Ymyaĩ nane'ymi pe ndekote'varuhui ġa pavẽi pejikovo ġanduvihavuhu'ga nhi'iġa rupi Satanás'ga nhi'iġa rupi – kiroki ga u yvatea gwyrri okovo yvatea gwyrripeve'ġa nduvihavuhuro no. Ga ko oko ite'varuhuve'ga ndaha'oive'ga. Ndapekoa'javi ganhi'iġa rupi aġwamo. Jara'ġa reki oko ga rupi aġwamo Tupana'ga nhi'iġa rendukatue'yma.

³ Ymyaĩ nhande nhaporemo xako ġa ja nhandekote'vapotaruhuavo nhandekovo nhaneremimbotarimova'ea rehe. Ymyaĩ tiruahũ nhandereaporoġita. Nhande japyakate'varuhui. Nane'ymi nhande rekote'varuhui. Nurã

Tupana'ga nhimonha'ngai nhande rehe kako. Na jitehe jara'ga ndehe ga nhimonha'ngai no.

⁴ Tupana'ga nhande arõ hete ranuhũ reki. Nurã ga nhande porogwetyhetei.

⁵ Emo nhandereaporogita tiruahũ reki. A'ea rupi ga pe nhande rekoi omanove'ga ja. Nhandereaporogita tiruahũrame ga nhandereaporogita mbopyahui reki nhande arõheteavo ġwaramo. Ymyahũ Tupana'ga ombogwera Cristo'ga gamanoa hugwi ga mbopyahuavo. Na jitehe Tupana'ga nhandereaporogita mbopyahui. Opyryhetero ġwaramo Tupana'ga imombopaheteukari pendekote'varuhua pejikogame ga rehe.

⁶ Ymyahũ Tupana'ga Cristo Jesus'ga mbogwer-avi gamanoa hugwi ga mbopyahuavo. Cristo Jesus'ga pavẽi nhande jikoty'aro ġwaramo ga nhandereaporogita mbopyahui. A'ero ga nhandereaporogita mbuhuri yvagi pe ojipyri no. Ga nhandereaporogita mbopyahui toko ti ġa huvihavamo Jesus'ga pavẽi yvagi pe javo. Aġwamo Cristo Jesus'ga apygi Tupana'ga pyri yvagi pe okovo huvihavamo. A'ereki ymyahũ Tupana'ga Cristo Jesus'ga mbuhu ojipyri imombyrymbyryva ga pe. Cristo Jesus'ga pavẽi nhande jikoty'aro ġwaramo Tupana'ga na jitehe imombyryvi nhande ve no ga moirũuka.

⁷ Nahã ti Tupana'ga hepiukari opyrykatukatua nhande ve avuirama nehẽ Cristo Jesus'ga manoro ġwaramo nhande repyga.

⁸ A'ereki opyryhetero ġwaramo Tupana'ga pendekote'varuhua mombo pa hete pe jikoheterame Cristo Jesus'ga rehe. Pe

rūi pemombo pejikote'varuhua pejihugwi. Tupana'ga reki omombo imombyrypota pe me ipotaro ġwaramo. Nurã ji ei: Omombyry tehe ga pe me.

⁹ Aherekokatua kwepyyga ġwaramo rūi Tupana'ga imombyryvi ahe ve. A'ereki ga e'i: "Te'iyme ti ġa: 'Ji pyryro ġwaramo Tupana'ga imombyryvi ji ve.' A'ea ti ġa te'iyme. Tonhimboheteyme ti ġa a'ero," ei Tupana'ga.

¹⁰ A'ereki Tupana'ga nhande mombyry. Cristo Jesus'ga pavēi nhande jikoty'aro ġwaramo Tupana'ga nhandereaporogita mbopyahui toko katu ti ġa a'ero ojipe'ġa pokoga javo. A'ereki ymyahū nhandereaporogita mbopyahua renonde Tupana'ga e'i: "Nahanahã ti ġa toko katu jipi ojipe'ġa pokoga nehē," ei ga.

Ojo'ja hete nhandereaporogita

¹¹ Pekwahava'ja ti a'ero. Ymyaĩ jukwaha hete pe ndekoi judeus'ġarūiva'ero Tupana'gareheve'ġarūiva'ero. Judeusramo ore orokytiuka orerakwanhapira ore ko Tupana'gareheva'ero javo. A'ea rupi oro'e te'varuhu ore pe me a'ero ojikytiukare'ŷve'ġa.

¹² Pekwahava'ja ti. Ymyaĩ pe ndapekoi Cristo'gareheva'ero pejikovo oreirū'ġarūiva'ero. Peko pe orere'yja'ġa rūi israelitas'ġa nde'yja'ġarūiva'ea judeus'ġa nde'yja'ġarūiva'ea. A'ereki pe ko ambotehea Tupana'ga pe. A'ero Tupana'ga nde'i pe me: "Tamombyry ti ji pe me." A'ea rūi Tupana'ga ei pe me. Nurã pe ndape'ei: "Aerē ti nhande hoi yvagi pe Tupana'ga pyri nhandejupa avuirama nehē." A'ea rūi pe

ei. Ndapekoi pe Tupana'gareheva'ero. Nahã pe ndekoi pejikovo okote'varuhuve'ga pyteri pe.

13 Na tuhẽ. Ymya'ĩ irupeve'ga ja pe ndekoi Tupana'ga hugwi pejikovo ġwaramo judeus'ġarũiva'ero. A'ereki ymya'ĩ pe ndapejikoty'ari ga pavẽi.

Aġwamo reki pe ndekoi ira'agweve'ga ja Tupana'ga hugwi pejikoty'aro ġwaramo Cristo Jesus'ga pavẽi. Tupana'ga pavẽi pe jikoty'ari kiro. A'ereki Cristo'ga gwekoa reka'voguka omanomo pe ndepyga.

14 A'ereki Jesus'ga nhandepy'a noġatu nhande jikoty'aro ġwaramo onhipavẽi.

Ymya judeusramo ore nopoarõhetei. Pe na jitehe judeus'ġarũiva'ero pe norearõhetei no. Nhanenhoarõe'yma ko hovapiahava ja nhandepyteri pe. Aerẽ Cristo'ga nhande monhoarõuka nhande mbohoryva'javi Tupana'ga rehe. Nahã ga nhande mbojogwerekokatuavo. Aġwamo judeusramo ore roryvamo pe ndehe. Na jitehe judeus'ġarũiva'ero pe ndoryvamo ore rehe. A'ero hovapiahava'java'ea ndogwerekoa'javi nhandepyteri pe. A'ereki nhanenhoarõe'yma opi nhande hugwi.

15 A'ereki Cristo'ga omombi nhandejogwerekote'varuhua omanomo ġwaramo nhande repyga. A'ea rupi ga e'i: "Ndatekwava'javi kiro Moisésva'ea rembikwatijaragwera rehe," ei ga.

Aherembikwatijara e'i judeus'ga pe jate. Jesus'ga manoa renonde oronhimbõheteavo judeusramo ore ei pe me judeus'ġarũiva'ea pe: Ore ve jate Tupana'ga onhi'ĩ. Pe me rũi ga onhi'ĩ. Nahã ore ei ore ko pe hohe javo. A'ea rupi Moisésva'ea

rembikwatijara ko nhanemonhoarõe'ymukava'ea a'ero.

Aherembikwatijara rehe ndatekwava'javi aḡwamo. Judeusva'ero ore jikogame Cristo'ga rehe ga orereaporoḡita mbopyahui. Na jitehe Cristo'ga pendeaporoḡita mbopyahui no pe jikogame ga rehe judeus'ḡarũiva'ero. Nhandereaporoḡita mbopyahurame ga nhandereaporoḡita mbojo'javi a'ero. Nahã ga nhandepy'a noḡatui nhande monhoarõheteuka.

¹⁶ Nahã yva rehe omanoro ḡwaramo Cristo'ga nhandereaporoḡita rerojijyi nhandereaporoḡita mbopyahuavo. Omano ga yva rehe imombiga nhandejogwerekote'varuhua nhande mongovo oja'oro. “Nahã ti ji imombigi ḡandekote'varuhua Tupana'ga pe nehẽ no,” ei ga.

¹⁷ Cristo'ga uhu yvya koty pyryva'ea mombe'gwovo. “Tanoḡatu ti judeus'ḡarũive'ḡa py'a - kiroki ḡa oko irupeve'ḡa ja Tupana'ga hugwi ga kwahave'yma ḡwaramo,” ei ga. “Tanoḡatu ti judeus'ḡa py'a no - kiroki ḡa oko ira'agweve'ḡa ja Tupana'ga hugwi ga kwahava ḡwaramo,” ei Cristo'ga pyryva'ea mombe'gwovo pe me ore ve no.

Pe me ga ei, a'e ji. A'ereki pe peko judeus'ḡarũiva'ero. Ore ve ga ei, a'e ji. A'ereki ore oroko judeusva'ero.

¹⁸ Nhande ve nhaporemo ga ei, a'e ji. A'ereki Cristo'ga manoro ḡwaramo nhande repyga Tupana'ga ra'uva tuhẽ nhande pojyka nhande nhaporemo. Gara'uva nhande pokoga ḡwaramo nhande nhi'iḡi Tupana'ga pe nhanderuvete'ga pe.

19 A'ero judeus'garũiva'ero pe ndapekoa'javi ambotehero Tupana'ga pe kiro. Ga nde'ia'javi pe me: “Jigwyriveva'ea rũi pe ndekoi.” A'ea rũi ga ei pe me aḡwamo. A'ereki aḡwamo pe peko or-eirũramo pejikovo Tupana'ga remimo'ēharamo ore javijitehe. Tupana'ga oko oreruvihavuhetero penduvihavuhetero no. Peko pe Tupana'ga re'yjamo.

20 Jesus Cristo'ga moirũhara'ḡa ojikogypy Jesus Cristo'ga rehe Tupana'ga nhi'iga mombe'uhara'ḡa pavēi. Aerē pe jikogi Jesus Cristo'ga rehe no. Ga pe ji ei onga pyhykava. A'ereki ḡa ojikogypy Cristo'ga rehe pejikoga renonde. Jesus Cristo'ga pe tuhē ji ei onga pyhykava ruvihava. A'ereki ga rehe nhande xajiko ḡa pavēi.

21 Ga pavēi nhandejikoty'aro ḡwaramo nhande nhaporemō xajogwereko katu katu nhandepyrypyryvamo tu katu ti Tupana'ga nhandepyteri pe jipi javo. Nahā ko nhande Tupana'ga rongapyryva ja gamboheteheva ja nhandejikoty'aro ḡwaramo Jesus Cristo'ga pavēi nhandepojykaharete'ga pavēi.

22 Na jitehe ga pavēi pe jikoty'aro ḡwaramo pehe Tupana'ga ra'uva pe mbojogwereko katu katu pe mombyrymbyryva pe pyri ti Tupana'ga ruvi jipi javo.

3

Paulova'ea omombe'u Tupana'ga nhi'iga judeus'garũiva'ea pe

1 Jihi ko ako cadeia pype kiro. A'ereki ji aporavyky Jesus Cristo'ga pe ga mombe'gwovo pe

me judeus'garũiva'ea pe Cristo'ga omano pe ndepya javo. Nurã ojipe'ga ji mongi cadeia pype tomombe'ua'javyme ti ga Cristo'ga judeus'garũive'ga pe javo.

² Pekwaha po pe Tupana'ga eagwera ji ve. Ymya Tupana'ga ei ji ve: “Eho eporavykyavo pyryva'ea mombe'gwovo Cristo'ga mombe'gwovo judeus'garũive'ga pe. Tokwaha ti ga jipyryva ojive,” ei Tupana'ga ji ve.

³ A'ero ga hepiukari ji ve ikwahavuka ji ve gwembiepiukaripyre'yma. Tupana'ga rembiepiukara mombe'gwovo ji akwatija'ri pe me oji'i.

⁴ Imonhi'igame nhirembikwatijara po ti jukwaha pe me nhirembikwahava nehẽ. A'ereki Tupana'ga okwahavuka ji ve gwembiepiukaripyre'yma Cristo'ga mombe'gwovo.

⁵ Ymyahũ Tupana'ga ndokwahakatuukari ahe ve gwembiepiukaripyre'yma. Agwamo reki ga ikwahaheteukari pyryve'ga pe - kiroki ga oporavyky katu ga pe ganhi'iga mombe'uhara'ga Cristo'ga moirũhara'ga pavẽi. Tupana'ga gwa'uva mondoi ga pyri tohepiuka ti jira'uva ga pe nhirembiepiukaripyre'yma javo.

⁶ A'ero Tupana'ga ra'uva i'ei: “Judeus'garũive'ga ti tuhu yvagi pe upa Tupana'ga pyri avuirama nehẽ judeus'ga pavẽi nehẽ,” e'i Tupana'ga ra'uva. “Ga nhaporemoko gareheve'ga Cristo Jesus'ga ra'oa. A'ero nahanahã ga imombyryvi ga pe judeus'garũive'ga pe judeus'ga pe no Cristo Jesus'ga manoro gwaramo ga ndepya. A'ereki pyryva'ea mombe'ua renduva ga jikogi ga

rehe. A'ero ga imombori ġandekote'varuhua ġa hugwi ġa pojykavo.” Nahã Tupana'ga ra'uva i'ei ikwahavuka Tupana'ga rembiepiukaripyre'yma pyryva'ea kwahavuka ganhi'ġa mombe'uhara'ġa pe Cristo'ga moirũhara'ġa pe no.

⁷ Pyryva'ea pe Cristo'ga mombe'ua pe Tupana'ga ei ji ve: “Paulo, emombe'u ti Cristo'ga judeus'ġarũive'ġa pe. Nahã ti eporavyky ji ve,” ei ga. A'ero ga ji mbopopoakari opopoakara pyvõ toporavyky katu ti ga ji ve javõ. Opyryhetero ġwaramo ji ve ga ji mongoi toko ti ga Cristo'ga mombe'uharamo javo.

⁸ Jihi reki Jesus'gareheve'ġa gwyre'i'i pa garemimo'ẽhara'ġa gwyre'i'i pa ji rekotehei! Ji ve reki Tupana'ga pyryhetero emombe'u ti Cristo'ga pyrykatukatua judeus'ġarũive'ġa pe javo. Manameuhũ ti nhande ikwahapavi Cristo'ga pyrykatukatua! Ndikwahapavi po ti nehẽ!

⁹ Jypya Tupana'ga oapo pa hako. A'ea rupi ga ndohepiukari ġwemimbotarimova'ea. A'ereki ga nomombe'ukatui Jesus Cristo'ga hako. Aġwamo ji ve Tupana'ga ei opyryhetero: “Ekwahavuka ti ġa pe nhaporemõ nhiremimbotarimova'ea nhirem-biepiukaripyre'yma,” ei ga.

¹⁰ Takwahavuka ti ji Cristo'gareheve'ġa pe a'ero. Tohepiuka ti ġa aġwamo Tupana'ga rembikwahaparava ipopoakaheteve'ġa pe ipopoakaheteve'ġandeheve'ġa pe no – kiroki ipopoakaheteve'ġa omondomondouka ojipe'ġa ġwemimbotarimova'ea rehe yvagi pe ipopoakaheteve'ġandeheve'ġa pavẽi.

¹¹ A'ereki ymyahũ Tupana'ga heaporoġita ypy hako. A'ero ga ei: “Omanomo ġwaramo ti

Cristo Jesus'ga ġapoykaharetero ojiheve'ġa mbojikogukari ojihe ġa nderua ji pyri nehê," ei Tupana'ga ojapyakaypyavo gweaporoġitaro.

¹² Nurã nhandejikoty'aro ġwaramo Cristo Jesus'ga pavêi nhande ndipojihuvi. A'ereki nhande xa'e: Tupana'ga ko nhande rendu pota nhande arõheteavo. Nhande nhi'iġi Tupana'ga pe a'ero nhandejikoga ġwaramo Cristo'ga rehe.

¹³ Nurã ji ei pe me: Tapene'ouhũ pejikyhyjie'yma hahyrame ji ve ji pe ndepyya ġwaramo. A'ereki ġa ji mongi cadeia pype ji Cristo'ga mombe'urame pe me judeus'ġarũiva'ea pe. Hahyrame ji ve ojipe'ġa e'i: "Paulo'ga Éfesopeve'ġa arõhetei," ei ġa pe mboheteavo. Pejoryjory ti a'ero!

Cristo'ga nhande arõ hete

¹⁴ Jijapyakaramo Tupana'ga pyryva rehe ji renypy'andurugi Jesus Cristo'ga ruva'ga rovai pyteri pe nhandepoykaharete'ga ruva'ga rovai pyteri pe nhinhi'iġa ga pe pe ndepyya a'ero.

¹⁵ Ga pe gareheve'ġa nhaporemoo ei apina'ga. Nahã ġa ei - kiroki ġa yvagi pe, kiroki ġa yvya koty no. A'ereki Tupana'ga oko ġanduvete'ga.

¹⁶ Ji nhi'iġi Tupana'ga pe pe ndepyya. A'ero ji ei ga pe:

—Ndera'uva tombopopoaka Éfesopeve'ġa ndeaporoġita ġa mbokatuavo toko katu ti ġa javo. Nahã ti nde ġa pokoheteuka nehê. A'ereki nde ndepopoaka hete epyryhetero ekatukaturo.

¹⁷ Gandeaporoġita popoakaramo ti Cristo'ga ġa poykai jipi a'ero. A'ereki ġa ojiko ga rehe, a'e ji Tupana'ga pe.

—A'ero nane'yimi ti ġa vy'ari jipi nde rehe nehẽ Cristo'ga rehe no ojogwehe nehẽ no. Oko katu ti ġa nde arõheteavo Cristo'ga arõheteavo no onhoarõheteavo nehẽ no. Noarõhetepigi ti ġa nehẽ, a'e ji Tupana'ga pe pe ndepyga.

¹⁸ Onhoarõheterame ti ġa ikwahavi Tupana'ga remimo'ẽhara'ġa pavẽi nhaporemõ nehẽ Cristo'ga nhande arõ hete javo. “Nane'yimi ga nhande arõ hete,” e'i ti ġa ojohupe nehẽ. “Nhande nhaporemõ ga nhande arõ katu katu!” Nahã ti ġa ei onhimomby'avo ikwahava oyvyteri pe nehẽ, a'e ji Tupana'ga pe pe ndepyga. Onhoarõheterame ti ġa ikwahakwahavi.

¹⁹ —Ga ti e'i jitehe a'ero nehẽ: “Ndikwahapavi reki nhande nahanahã Cristo'ga nhande arõ hete javo. A'ereki tegwete ahereaporõġitapava hehe Cristo'ga ahe arõheteranuhũro ġwaramo,” e'i ti ġa nehẽ, a'e ji Tupana'ga pe pe ndepyga. Cristo'ga remiarõhetea kwahaheterame tuhẽ ti nde javijitehe ġa ndekoi. Ndepyryva ti ġa herekopavi nehẽ, a'e ji Tupana'ga pe. A'ea pa ji apota ġa pe, a'e ji Tupana'ga pe pe ndepyga.

²⁰ Po nhande nhi'iġi Tupana'ga pe nahanahã ti emombyry ore ve javo, koji'i hete tuhẽ po ti ga imombyryhetei nhande ve nehẽ. Po nhande japyakai nahanahã ti Tupana'ga imombyryvi nhande ve javo, koji'i hete tuhẽ po ti ga imombyryhetei opyryhetero nhande ve nehẽ. Nahã ga pyryhetero nhande ve opopoakara pyvõ. Opopoakara pyvõ ga nhande pojyka nhandereaporõġita mbopopoaka.

²¹ Kiro ji ei ga pe a'ero:

—Tanemboukwaha ti Cristo Jesus'gareheve'ġa. Tanemboukwaha ti ġa nde kwahavuka ndepyyryva kwahavuka no ndepopoakara kwahavuka no. Cristo Jesus'ga rembipojykaro ġwaramo ti ġa tanemboukwaha avuirama nehĕ. Na tuhĕ! Amém! a'e ji Tupana'ga pe.

4

Cristo'gareheva'ero ti pejogwereco katu

¹ Nurã ji ei pe me jitekovo cadeia pype nhandepojykaharete'ga mombe'gwovo ġwaramo. A'e ji pe me: Tupana'ga pe mo'emo'ĕ toko ti ġa Cristo'gareheva'ero okokatuavo javo. Nurã ti nane'ymi peko katu pejikovo garemimbotarimova'ea rehe, a'e hete ji pe me.

² Tapenhimbohetei'i'i ti. Penhimoġatyromba ti. Penhimomirana ti penhimonha'ngae'yma pejogwerekokatuavo penhoarõheteavo.

³ Tupana'ga ra'uva pe pojykai pendeaporogita mbojo'java pe monhoarõheteavo. Nane'ymi ti pejirokwa pejogwerekokatuavo a'ero inoġatuavo pejopy'a penhimonha'ngae'yma pejogwehe. A'ea ti pepota hete. Nahã ti pendeaporogita ndojirojjiyi imbojoyvyre'yma ojogwehe nehĕ. A'ea nhaporemō ji ehetei pe me.

⁴ Cristo'gareheva'ero nhande nhaporemō ko Cristo'ga ra'oa. Ojipejiva'ea jate reki ko gara'oa. Nhande nhaporemō Tupana'ga ra'uva nhande pojyka. Ojipejiva'ea jate reki ko gara'uva. Nhande nhaporemō ti Cristo'ga nhande reroho yvagi pe nhande mongovo Tupana'ga pyri avuirama nehĕ Tupana'ga nhande mo'emo'eamo ġwaramo ojive.

A'ea rehe jate ko nhande nhaporemo xanhimbovy'a.

⁵ Nhande nhaporemo xako Cristo'ga remimbotarimova'ea rehe. Ojipeji jate reki ko nhandepojoykaharete'ga Cristo'ga. Ga rehe jate nhande nhaporemo xajiko. Nhande nhaporemo nhande nhimobatizaukarame nhande xa'e: Jesus Cristo'ga omano nhande ve nhandereaporoğitatiruahũa mombiga nhandereaporoğita mbopyahuavo no nhande jikogame ga rehe. A'ea pe jate nhande nhaporemo xa'e nhandenhimobatizauka.

⁶ Nhande nhaporemo xa'e Tupana'ga pe nhanderuvihavuhuhete'ga. Ga pe nhande nhaporemo xa'e nhanderuvete'ga. Ojipeji jate ko Tupana'ga. Gaha ipopoaka ojipe'ga hohe pa. Nane'ymi ga oko yvya koty yvaga koty no ipojoykapava. Ga nhande pojoyka nhande nhaporemo.

⁷ Nhande nanenani Cristo'ga pyryhetero imbuhua pyryva'ea nhande ve nhande mbokarakatuuka nahã ti pe ojipe'ga pokogi javo. Gwemimbotarimova'ea rehe ga rekoi nahanahã ji pe mbokarakatuuka javo.

⁸ A'ea mombe'gwovo Tupana'ga rembikwatarukara e'i hako:

“Ojiupirame yvate ga ġwembipyhyhara'ğa nderohoi ojupi ojirovia.

A'ea rupi ga imondoi pyryva'ea yvyakotyve'ğa pe,” e'i Tupana'ga rembikwatijarukara hako.

⁹ “Ojiupi ga yvate,” e'i. Nurã nhande ikwahavi gajyvypyagwera yvatea hugwi. A'ereki ojiupia renonde ga ojoy yvya koty ogwovo omanove'ğa gwyri pe.

¹⁰ Kiroki ga ogy Cristo'ga – gaha ojiupi yvate a'ero ogwovo yvaga aherovai nhaporemo okovo nhandepojykaharete'ga. “Tako ti ji yvyakotyva'ea pyri nanani yvyakotyve'ga pyri nanani no yvagipeva'ea pyri nanani no yvagipeve'ga pyri nanani no,” ei Cristo'ga ogyva. A'ea ga ei ojiupia no.

¹¹ A'ero ga imondoi pyryva'ea yvyakotyve'ga pe opyryhetero javo jara'ga pe: “Peko ti nhi-moirũharamo pejigwovo ji mombe'gwovo haji-heve'ga pe,” ei Cristo'ga.

Jara'ga pe ga ei: “Peko ti Tupana'ga nhi'iga mombe'uharamo nahanahã Tupana'ga ei pe me javo ga pe,” ei Cristo'ga.

Jara'ga pe ga ei: “Peropero ti peho pyryva'ea mombe'gwovo ji mombe'gwovo ga pe ga mbo-jikoguka ji rehe,” ei Cristo'ga.

Jara'ga pe ga ei: “Pehepia katu ti ga pokoga – kiroki ga ojiko ji rehe. Pembo'e katu ti ga nhinhi'iga rehe no,” ei Cristo'ga.

¹² A'ea rupi ga ei: “A'ea ji ei pe me. A'ero ti pe nhombopopoakaakari penhomongokatukatuavo penhombaoavujikwea nehẽ. A'ero ti pe poravykykwahavi Tupana'ga pe pejopokopokoga Tupana'ga remimbotarimova'ea kwahapavuka pejohupe nehẽ. A'ero ti pe pejogwereko katu pejikoheteavo Tupana'ga rehe pejikokatuavo nehẽ,” ei ga. “A'ereki jira'oa a'e ji pe me,” ei Cristo'ga.

¹³ A'ero tuhẽ ti ojo'ja nhande jikohetei Tupana'ga rehe nehẽ. Nhande ojo'ja Tupana'ga ra'yra'ga kwahahetei nehẽ no. A'ero ti nhande nhimbovyviri nhandereaporoğitapyryvamo

nehẽ. A'ero ti Cristo'ga javijitehe nhande rekokatui nhandepyryvamo nehẽ.

14 Nurã ti nhande ndiakoa'javi tayri'ga ja nehẽ. Tayri'ga gwerojijyjijyi'iuhu ojeaporogita jipi ojipe'ga ega'erame ga pe. Na jitehe po ojipe'ga ega'ei nhande ve no. Ojapyakavo tehe ga nhande mbo'ei gweaporogitate'varuhuavo nhande moandyandyipota o'mbero nehẽ. Nhanderekoa'jave'ymame tayri'ga ja ti nhande nianhimbo'eukari ga pe nhaporemo nehẽ. Ndirojijjukara'jara'javi ti nhandereaporogita nehẽ.

15 Xanhi'igatu ti nhande a'ero a'itituhẽva'ea mombe'gwovo nhanenhoarõheteavo nehẽ. A'ero koji'i ti nhande rekoi Cristo'ga ja nhandejikoty'a ga pavẽi nhandekovo ganhi'iga rupi nhaporemo nehẽ. A'ereki ga pe nhande xa'e nhaneakağa.

16 A'ereki ga tuhẽ ko nhandepojoykaharetea. Cristo'ga ra'oa xa'e nhande nhandejive nhandejikoga Cristo'ga rehe. Gaha nhande mohigatui nhande mbojogwerekokatuavo nhande retakwera'ja. Okovo gwemimbotarimova'ea rupi ga nhande mboporavykyparavuhui nhande mbojopokoga. Nahã ti koji'i nhande nhombopopoakari nhanenhombojikoga Tupana'ga rehe nhanenhoarõheteavo nhanenhomombyrymbyryva nehẽ.

Ipyahu nhandereaporogita

17 Nurã nhandepojoykaharete'ga pavẽi jijjikoty'aro gwaramo ji ehetei pe me: Pepohi ti pejikoagwera hugwi. Peko ti peje'yja'ga ja rũi judeus'garũive'ga ja rũi - kiroki ga ndojikogi

Cristo'ga rehe. A'ereki ġa heaporoġita tehe okovo jipi.

¹⁸ Satanás'ga ndokwahavukari ġa pe ġandeaporoġita mbopyahuukare'yma Tupana'ga pe. Ypytunahivareheve'ġa'java'ero ko ġa ndekoi a'ero. Ga ndokwahavi Tupana'ga. A'ereki ġa ndokwahapotari ga.

¹⁹ Nurã oyvyteri pe ġa ndapyryvi. A'ereki ġa ojipokwaha Tupana'ga kwahapotare'yma rehe. A'ero ġa nhikwava'eġi okote'varuhua pe oakwahave'yma. Gwereco ġa ġwembireko'ġarũive'ġa no ġa nderekote'varuhuavo. Nahanahã ġa ndekote'vate'varuhupavi okote'varuhupotapota.

²⁰ Pehe reki nanongara rehe rũi pe nhimbo'ei pejikogirẽ Cristo'ga rehe. Cristo'ga rehe pe penhimbo'e. Ga oko katu hete.

²¹ Pehendu pe Jesus'ga mombe'ua ġa ga mombe'urame pe me. Ga pe mbo'ei a'itituhẽva'ea rehe ikwahavuka pe me nahanahã Jesus'ga oko javo.

²² Gamombe'ua renduvame pe ikwahavi javo: “Xapohi ti nhandereaporoġitaymyana hugwi. A'ereki nhandereaporoġitatiruahũrame nhande xako te'vate'varuhu nhanenhimoandyandyita nhanerembipotate'varuhuro ġwaramo,” pe'e pe ikwahava.

²³ “Timbopyahuukara'jara'ja ti nhandereaporoġita. A'ero pyryva'ea rehe ti nhande japyakai nehẽ,” pe'e pe ikwahava.

²⁴ “Xanhimboheaporoġitapyahuukari ti Tupana'ga pe hendukatuavo ganhi'iga. Nhandereaporoġita mbopyahurame ti Tupana'ga nhande mongo katu nhande mombyryva nhande

mongovo oji'ja nehẽ,” pe'e pe. “Ga nhande mombyryvame ti nhande rekoi a'itituhẽva'ea rehe nehẽ.” A'ea pe'e pe ikwahava pejikoga ga rehe gamombe'ua renduvame.

²⁵ Nurã ti tape'mbea'javi. Pe napenani ti penhi'igatu pejikotyve'ga pe a'itituhẽva'ea mombe'gwovo. A'ereki nhande ko nhande-jogwe'yjava'ea Cristo'ga pavẽi nhandejikoty'aro gwaramo.

²⁶ Penhimonha'ngarame ti tapekote'varuhui. Ypytuna renonde ti penhimonha'ngapi.

²⁷ Penhimonha'ngapige'ymame kotihĩ ti Diabo'ga pe mongo te'varuhu nehẽ. A'ereki ga ko ite'varuhuve'ga Satanás'ga. Tapenhimongote'varuhuukari ti ga pe a'ero ga pokoge'yma.

²⁸ Iporomive'ga ti tomima'javyme kiro. Toporavyky katu ti ga jipi ipyhykatuavo ojive. A'ero ti ga herekoi timondo ti mo imbatere'ỹve'ga pe javo.

²⁹ Tapenhi'ite'varuhui ti pejohupe penhombotegwetee'yma. Penhi'igatu ti pejohupe penhombopopoaka pejopokoga imombyryva pejohupe.

³⁰ Tapemongoveveuhui ti Tupana'ga ra'uvapyryva. Gara'uvapyryva uhu upa pe pyri. A'ereki Tupana'ga e'i: “Amondo ti ji jira'uvapyryva ga pyri nehẽ – kiroki ga ojiko Cristo'ga rehe. Jukwaha hete ti a'ero gandekoa jireheva'ero. Opyta ti jira'uva ga pyri Cristo'ga mbuhua nehẽ. A'ero ti jijipyri ji ga nderurukari Cristo'ga pe ga mbopiro'yavo gandekote'varuhua hugwi nhaporemo nehẽ,” ei Tupana'ga.

³¹ Pepohi ti ġa'arõe'ymuhũa hugwi penhim-boahivuhua hugwi no penhimonha'ngahetea hugwi no penhinhi'igahyahiva hugwi no penhi'ĩte'varuhua hugwi no. Tapetiruahũi ti pejohupe. A'ea hugwi ti pepohi.

³² Pejogwereco katu ti. Pejoporogwety ti. Tupana'ga pyry pe me henonha'jave'yma pendekote'varuhua Cristo'ga manoro ġwaramo pe ndepyga. Ga ja ti tapehenonha'javi ojipe'ġa ndekote'varuhua pejive pepyryvamo ġa pe.

5

Tupana'gareheva'ero ti peko katu

¹ Tupana'ga nohenonha'javi pendekote'varuhua. Nurã ti peko Tupana'ga ja pejikovo gara'yramo garemiarõhetero.

² Penhoarõ hete ti. A'ereki Cristo'ga nhande arõ hete omanomo nhande repyga ojijukauka ġa pe. Nahã ga rekoi jukapyra'java'ero Tupana'ga pe. Nahã ga nhikwava'eġame pyry Tupana'ga pe.

³ Taperekoi ti penhimbireko'ġarũive'ġa. Ojipe'ġa no taperekote'varuhui'i'i ti ġa Tupana'ga remimo'ẽharamo pejikovo ġwaramo. Ojipeva'ea rehe ite'varuhuva'ea rehe nhaporemō ti tapekoi. Tapepotaruhui ti ojipe'ġa apoa. Tapekoi'i'i ti na Tupana'ga remimo'ẽharamo pejikovo ġwaramo. A'ero po ti ojipe'ġa nde'i'i'i tuhẽ pe me nehẽ.

⁴ Tape'ete'varuhui ti. Tapeakwahavi ti. Tapanhi'ĩtehei ti. Tapejai ti ite'vava'ea. A'ea rehe nhaporemō ndatekwava'javi Tupana'gareheva'ero pendekoro ġwaramo. Emo

pyry hete pe'erame Tupana'ga pe: “Ndepyry hete nde!” A'ea ti pe'ji.

⁵ A'ea ji epavi pe me. A'ereki ġahã ndohoi yvagi pe Tupana'ga pyri – kiroki ġa gwereko ġwembireko'ġarũive'ġa. Kiroki ndapyryvive'ġa ojipe'ġa ndereko te'varuhu – ġahã ndohoi yvagi pe no. Kiroki ġa opotaruhu ojipe'ġa apoa – ġahã ndohoi yvagi pe no. A'ereki nahã ġa mbatera arõ Tupana'ga arõa hohe. Ganduvihavuhuhete'ga rõi ko Cristo'ga. Ganduvihavuhuhete'ga rõi ko Tupana'ga. Ndohei ti ġa yvagi pe Cristo'ga pyri Tupana'ga pyri upa nehẽ. A'ea pe pekwaha.

⁶ Tapenhimoandyandyjukari ti ġa pe ġa eteherame. A'ereki ġa e'i okote'varuhua pe: “A'ea rupi nhande ndiakote'varuhui,” ei ġa onhi'ĩteheavo o'mbero. Tapenhimoandyandyjukari ti ġa pe pejikoe'yma ġanhi'iġa rupi. A'ereki Tupana'ga noarõi nanongara ite'varuhua. Kiroki ġa oko te'varuhu Tupana'ga renduve'ỹve'ġa – ġa ndehe ti Tupana'ga nhimonha'ngai a'ero nehẽ.

⁷ Nurã ġanhi'iġa rupi rõi ti peko ġa moirũe'yma.

⁸ A'ereki nypyatunahiva'javi pe me kiro.

Ymya'ĩ pe peko ypyatunahivareheve'ġa ja – kiroki ġa ndokwahavi hepiage'yma. Ga javijitehe pe ndapekwahavi. Peko te'varuhu pe Tupana'ga kwahave'yma. Aġwamo reki nhandepojykaharete'ga Cristo'ga jikoty'aro ġwaramo pe pavẽi kojahua ja pe me. A'ereki pe Tupana'ga kwaha. Nurã ti peko katu kojahuarupive'ġa ja ikwahapyra'ġa ja Tupana'ga ra'yra'ġa ja.

⁹ Gara pe ji ei ji erame: Kojahuarupive'ğa ja ti peko? Kiro ji imombe'ui pe me: Pejogw-ereko katu pa ti. Peko katu pa. Pemombe'u pa ti a'itituhêva'ea ojipe'ğa moandyandyje'yma. Nanongara rehe Tupana'ga ra'uva nhande mbo'ei ikwahavuka nhande ve.

¹⁰ Penhimbo'e ti takwaha ti ji nhandepojykaharete'ga remimbotarimova'ea javo Cristo'ga remimbotarimova'ea.

¹¹ Ypytunimo ojipe'ğa ndekoi tianderepiagyme ti ğa javo. A'ero ğa ndekote'varuhui. Ga ja rũi ti peko a'ero. Tapekote'varuhui ti. A'ereki nanongara'ğa ndojogwerekokatui. Ndokokatui ğa. Nomombe'ui ğa a'itituhêva'ea. Pe'ji ti ğa pe a'ero: "Tapekote'varuhua'javi ti. Pepohi ti pejikote'varuhua hugwi imomboruka Cristo'ga pe pejikoga ga rehe." A'ea ti pe'ji ğa pe ęandekote'varuhua mboukwahava.

¹² Oko te'varuhu ranuhũ ğa onhimima tianderepiagyme ti ğa nhande rekorame a'ea rehe javo. Nimombe'upotari nhande ęandekote'varuhua. A'ereki a'ea rehe nhande niandepoyjayjari.

¹³ Emo ti tiandepoyja hete imombe'gwovo ğa pe. Timombe'u ti ğa pe: Nahanahã pe pekote'varuhu. Pejiko ti Cristo'ga rehe imomboruka ga pe pejikote'varuhua. Nahanahã ga pendekokatua pota. A'ea ti timombe'u ğa pe.

Nhande ęandekote'varuhua mboukwahavame nahã ğa pe ti ğa ndekote'varuhupigi a'ero nehê. A'ereki nhande rendukaturame ti ğa e'i nehê: "Na tuhê! Xako te'varuhu reki nhande," e'i ti ğa. A'ero ti ğa jikogi Cristo'ga rehe imomboruka ga pe

okote'varuhua herojijyjijyita ojeaporoğita okovo kojahuarupive'ğa ja nehë.

¹⁴ Nurã Tupana'ga rembikwatijarukara i'ei:

“Pema'ë ti ikwahaheteavo!

A'ereki pe ndapekwahavi ğa ja

– kiroki ğa oki upa ikwahave'yma.

Pendeaporoğita tiruahũ.

Nurã Tupana'ga pe pe ndekoi omanove'ğa ja ga kwahave'yma ğwaramo.

Pejirokwa ti imbopyahuuka pejeaporoğita Cristo'ga pe!

A'ero ti ga imboukwahavi pe me pendekote'varuhua.

A'ero ti pe pohiri pejikote'varuhua hugwi pejikoga ga rehe nehë,” ei Tupana'ga rembikwatijarukara.

¹⁵ Nurã peko katu tuhë ti. Ikwahave'ÿve'ğa ja rũi ti peko. Penhimombaragwaha ti ikwahava.

¹⁶ Pereko katu ti ğa jipi Cristo'ga mombe'ukatuavo ğa pe ğa ndetakwera'ja nehë. A'ereki ğa oko te'vate'varuhu onhimongyavo.

¹⁷ Nurã pekwaha hete ti. Tupana'ga remimbotarimova'ea rehe ti penhimombaragwaha. Ikwahave'ÿve'ğa ja rũi ti peko.

¹⁸ Tapeheagwyrivi ti ahemboheagwyriva'ea gwove'ÿ vinho gwove'ÿ. A'ereki ahe i'uranuhũrame vinho a'ea ahe mbote'varuhu ahe mongovo tehe. Emo pejipojykauka ti Tupana'ga ra'uva pe penhimongokatuuka.

¹⁹ Penhomoğita ti penhimby'yita. Penhimby'yi ti Tupana'ga nhi'ığa mombe'gwovo Jesus'ga mombe'gwovo no imombe'gwovo ğandekokatua ğanemimombyryva nhande ve. Nahanahã

ti penhimby'ymby'yi nhandepojykaharete'ga pe Cristo'ga pe ga mboheteavo ga rehe pejoryjoryvamo.

²⁰ Pe'ji ti Tupana'ga pe: “Apĩ, ndepyry hete nde imbuhua ore ve. Ore roryroryvamo neremimbuhupava rehe. Ehendu ti orenhi'ĩga nde ve. A'ereki ore repyga Jesus Cristo'ga omano orepo-jykaharete'ga.” A'ea ti pe'ji Tupana'ga pe jipi.

²¹ Peko ti penhonhi'ĩga rehe pejopokoga pe-jogwerekokatuavo Tupana'ga rendukatukatuavo ġwaramo.

Hembirekove'ga

²² Kunhano peko ti penhimbireko'ga nhi'ĩga rehe pejikoty'aro ġwaramo Cristo'ga pavēi nhandepojykaharete'ga pavēi.

²³ A'ereki akwaimbae'ga oko ġwembireko'ga pojykaharamo. Cristo'ga oko ojiheve'ga pojykaharetero – kiroki ga ojatyka tihendu ti Tupana'ga nhi'ĩga javo. Na jitehe akwaimbae'ga ndekoi ġwembireko'ga pojykaharamo. Cristo'ga oko ojiheve'ga mbopiro'yharamo imomboa ġandekote'varuhua ga hugwi. Ga ko ga'akaġamo, a'e ji a'ero. Gara'oa a'e ji gareheve'ga pe.

²⁴ A'ereki Cristo'gareheve'ga oko Cristo'ga nhi'ĩga rehe gaha nhandepojykaharete'ga javo. Na jitehe ti kunha'ga toko pa ġwembireko'ga nhi'ĩga rehe.

²⁵ Cristo'ga oarõ hete ojiheve'ga omanomo ga ndepyga. Na jitehe ti akwaimba'eva'ero pearõ hete penhimbireko'ga nderekokatuavo.

²⁶ Cristo'ga omano ojiheve'ga ndepyga tamo'emo'ẽ ti ji ga jijive ga mombyryva

javo. Ombopyahu ga ġandeaporoġita ġa hendukaturame gamombe'ua. A'ereki ga ohy pa ġandeaporoġitatiruahūa ipe'avo ġa hugwi ġa hendukaturame gamombe'ua.

²⁷ Cristo'ga omano ġa ndepyga tuhu ti ġa ji pyri okatuhetero javo. “Ndite'varuhui'i ti ġa otiruhūe'yma tuhē a'ero nehē,” ei ga. “Nurã ti ġa pyryvamo okokatuavo nehē,” ei ga omanomo.

²⁸ Nhande tia'ngu nhandeja'oa nhandenhiarōheteavo. Na jitehe ti akwaimbae'ġa toarō hete ġwembireko'ġa ġa a'nguheteavo ġa pokoga. Kiroki ġa oarō hete ġwembireko'ġa – ġahã onhiarō hete.

²⁹ A'ereki nhande nhaporem niarōhete'e'yangavi nhandeja'oa. Tia'ngu reki nhande nhandeja'oa nhandejiporaka. Nahã Cristo'ga nhandepojykaharete'ga nhande arō hete ojiheva'ea nhande a'nguheteavo nhande pokoga.

³⁰ A'ereki gareheva'ero nhande xako gara'oa re'yjava'ero tuhē, a'e ji.

³¹ Tupana'ga rembikwatijarukara e'i: “Nurã akwaimbae'ġa ja'ogi uva'ġa hugwi oy'ġa hugwi no ġwembirekokaturo. Ga ojogwerekoro ġwaramo ojipejiva'ea'java'ea akwaimbae'ga kunhahēa pavēi,” e'i Tupana'ga rembikwatijarukara.

³² A'ea rehe jijapyakaheterame ji akwaha onhimiva'ea ikatuheteva'ea, a'e ji. A'ea pe ji ei: Cristo'ga ojogwerekoro gareheve'ġa pavēi – kiroki ġa ojatyka tihendu ti Tupana'ga nhi'i'ġa javo.

³³ A'ero ji ei akwaimbae'ġa pe ġa ndetakwera'ja tuhē: Penhiarō hete pe. Na jitehe ti pearō

hete ti penhimbireko'ğa a'nguheteavo ға pokoga. Kunha'ğa pe ji ei no: Pemondo ti pejeaporoğita imohina penhimbireko'ğa nhi'iğa rehe.

6

Tayri'ğa; ganduva'ğa; ғay'ğa

¹ Tay'riro pehendu katu ti pejuva'ğa nhi'iğa penhy'ğa nhi'iğa no Cristo'ğa rendukatuavo ғwaramo. A'ereki a'ea ko pyry Cristo'ğa pe nhandepojykaharete'ğa pe.

² “Pemondo ti pejeaporoğita imohina pejuva'ğa ndehe penhy'ğa ndehe no,” ei Tupana'ğa ikwatijaruka hako.

A'ea ji imombe'ui pe me. A'ereki a'ea Tupana'ğa okwatijarukarypy Moisésva'ea pe amombyry ti ға pe javo.

³ A'ereki garembikwatijarukara e'i:

“Po pemondo pejeaporoğita imohina pejuva'ğa ndehe penhy'ğa ndehe no,
a'ero ti pyryhetero pe me nehẽ.

Mbaigwe hete ti pe nduvi yvya koty pemaña renonde nehẽ no,” e'i garembikwatijarukara.

⁴ Ganduvamo tapemonhimonha'nganha'ngaukari ti peja'yra'ğa pejihe ja'javo ға pe. Pearõ hete ti ға mbo'ekatuavo ға monhimomboaka. Pembo'e ti ға Cristo'ğa nhi'iğa rehe nhandepojykaharete'ğa nhi'iğa rehe toko katu ti ға javo.

Gapojykahara'ğa; ғapyrive'ğa

⁵ Ojipe'ғapyriva'ero ipiro'ye'ÿva'ero pehendu katu ti ғанhi'iğa peporavykykatuavo ға pe. Pehendu katu ti ға nhi'ïpo'ruavo. Pekyhyji hete ti

ġa hugwi mara'ngu po ji jiporavykyte'varuhuavo ġa pe javo. Peporavyky katu ti pejikokatuavo Cristo'ga rendukatuavo ġwaramo.

⁶ Peko ti ojipe'ġa ja rūi. Opojykahara'ġa gwepi-agame ġa oporavyky katu tianembohete ti ġa javo. Ga gwepiage'ymame ġa ndoporavykyi. Peko ti ġa ja rūi. Pejipojykahara'ġa pejepiagame ti peko ġanhi'ġa rupi. Ga pejepiage'ymame ti peko ġanhi'ġa rupi jitehe peporavykykatuavo. Cristo'gareheva'ero ti pejirokwa pejiporavykykatuavo pejipojykahara'ġa pe pejoryjoryvamo nanongara Tupana'ga opota javo.

⁷ Peporavyky pota ti pejipojykahara'ġa pe. Pe'ji ti pejiyvyteri pe: “Nhandepojykahara'ġa pe jate rūi nhande poravykyi. Nhandepojykaharete'ga pe Cristo'ga pe nhande poravykyi no nhande poravykyrame ġa pe.” A'ea ti pe'ji.

⁸ A'ereki pe pekwaha javo: “Po nhande xaporavyky katu nhandekokatuavo, a'ero ti Cristo'ga nhandepojykaharete'ga imombyryvi nhande ve ikwepyga nehē. A'ereki Cristo'ga omombyry okokatuve'ġa pe nhaporemō ikwepyga ġa poravykykaturame. Omombyry ga ipiro'ye'ŷve'ġa pe – kiroki okokatuve'ġa ojipe'ġa remimboporavykyve'ġa. Kiroki okokatuve'ġa oporavyky ojive jate ipiro'yve'ġa – ġa pe Cristo'ga omombyry no.” A'ea pe ei ikwahava.

⁹ Gapojykaharamo peko katu ti no pejirokwa pejipyrive'ġa nderekokatuavo penhimothemuka Cristo'ga pe pejihe nanongara Tupana'ga opota javo. Tape'ea'javi ti pejipyrive'ġa pe: “Po pe ndapeporavykyheteranuhūi, a'ero ti

ji tiruahũhetero pe me nehẽ.” A'ea rũi ti pe'ji pejikote'varuhue'yma ġa pe.

Pekwahava'ja ti. Tupana'ga yvagipeve'ga oko pepojkaharete'ga pepyrive'ġa pojkaharete'ga no. Tape'ete'varuhua'javi ti ġa pe. A'ereki ojo'ja ġa ndekoĩ Tupana'ga pe ġapojkahara'ġa ġapyrive'ġa pavẽi. Kiroki ġa oko te'varuhu – ġa pe nhaporemo po ti ga ei peko te'varuhu pe javo nehẽ.

Jesus'gareheve'ġa mbopopoakahava

¹⁰ Nhiirũ, kiro ji ikwatijapavukari ġwerĩ imombe'gwovo pe me tapehendu katu ti Tupana'ga nhi'ġa. Penhimbopopoakaruka ti nhandepojkaharete'ga pe Cristo'ga pe gapopoakahetea pyvõ penhiongouvouka garemimbotarimova'ea rehe pejikoty'aro ġwaramo ga pavẽi.

¹¹ Soldados'ġa nduvihava'ga omongiuka itaheteva'ea nhaporemo metal apopyra soldados'ġa pe tonhia'ngu ti ġa javo. “A'ero ojipe'ġa ndurame ġa movahiamo ti ġa popoakaro ġa pe nehẽ,” ei ga. “Ndokutugi ti ġa ġa nehẽ ġa itaheteva'ea mongiro ġwaramo,” ei ga.

Peko ti soldados'ġa ja penhia'nguavo. Penhia'ngu ti ite'varuhua hugwi. Penhimbopopoakaheteuka ti Tupana'ga pe gapopoakahetea pyvõ nhaporemo a'ero. A'ero ti pe napenhimoandyandyjukari Diabo'ga pe ite'varuhuve'ga pe nehẽ.

¹² A'ereki vvyakotyve'ġa rũi nhande timovahĩ. Ndaha'oiiva'ea ndahekoiva'ea a'ea reki nhande timovahĩ anhaġa Diabo'gapyriva'ea. A'ea ko oko ipopoakaheteva'ea ipopoakaheteva'eareheva'ea

no Cristo'gareheve'garũive'ġa nduvihavava'ea no. Cristo'gareheve'garũive'ġa nduvihavava'ea ġa pojykaro ġwaramo ġa pe ypytuna ja kiro. A'ereki ġa ndokwahavi Tupana'ga. A'ereki ġanduvihavava'ea noarõi Tupana'ga kwahavukare'yma ġa pe. Nhande timovahĩ Diabo'gapyriva'ea nhaporemo anhaġa nhaporemo a'ero. Yvatea gwyri pe a'ea ruvi okote'varuhuavo.

¹³ Nurã penhimbopopoakaruka ti Tupana'ga pe gapopoakahetea pyvõ nhaporemo. Nurã ti pe popoakahetero anhaġa pe nhaporemo Diabo'gapyriva'ea pe nhaporemo nehẽ. Pepopoaka ti pe a'ea pe nehẽ a'ea pe mongote'varuhuukapotarame nehẽ. Pejiko jitehe ti Tupana'ga rehe nehẽ a'ea movahĩhetepavame nehẽ.

¹⁴ Pejiko jitehe ti a'ero Tupana'ga rehe pepopoakaramo. Soldados'ġa onhimboavujikwe oku'ayvira mongiavo timovahĩ katu ti kiro javo. Peko pe soldados'ġa ja onhimboavujikwera'ġa ja pe imombe'urame a'itituhẽva'ea jate.

Soldados'ġa omongi itaheteva'ea metal apopyra onhia'nguavo tegwete nhandepoti'a kutuhava javo. Peko pe soldados'ġa ja itaheteva'ea mongihara'ġa ja penhia'nguavo pejikokaturame. A'ereki pendekokatua rupi pe nhia'ngui.

¹⁵ Soldados'ġa gwereko sapatos xaho katu ti javo. Peko pe soldados'ġa ja sapatos rerekohara'ġa ja pe ikwahavame Cristo'ga mombe'ua pejipy'a noġatuuka jupe. A'ero

ti pe hokatui imombe'gwovo ojipe'ġa pe no
Tupana'ga onoġatu pota pepy'a javo ġa pe.

- 16 Soldados'ġa omombo ta'akwa'ria hendyva'ea
ġa ndehe ġa movahĩrame tombote'varuhu
ti okirame ġa pype javo. Ojipe'ġa
soldados'ġa ġa movahĩrame opyhy opo
pe itaheteva'ea o'ara piahava ta'akwara
mombihava tokiyme ti nhande pype
javo ġa imomborame hehe. Peko pe
soldados'ġa ja o'ara piahava pyhyhara'ġa
ja pejikoheterame Tupana'ga rehe
Diabo'ga mombihara'ga rehe. A'ereki
ite'varuhuve'ga Diabo'ga pe mbote'varuhu
pota toki hete ti nhinhi'ġa ġayvyteri pe ġa
mongote'varuhuavo javo. Pejikoheterame
Tupana'ga rehe Tupana'ga omombiguka
Diabo'ga popoakara pe me.

- 17 Akanitara soldados'ġa opyhy inoġa
onhia'nguavo tonupāyme ti ġa nhaneakaġa
javo. Peko pe soldados'ġa ja akanitara
nohara'ġa ja pe pejikote'varuhua mombora
kwahava'javame. Peko pe soldados'ġa
ja akanitara nohara'ġa ja pejeaporoġita
mbopyahua kwahava'javame no. A'ea
nhaporemo ikwahava'javame peko
pe ġa ja penhia'nguavo Tupana'ga
ti nhande rerohoi yvagi pe nhande
mombytavo avuirama nehẽ javo. A'ereki
penhimbikwahava rupi pe nhia'ngui.

Soldados'ġa opyhy haimbejovaiva'ea xanhia'ngu
ti javo. Peko pe soldados'ġa ja
haimbejovaiva'ea pyhyhara'ġa ja
penhia'nguavo pejipojykaukaramame

Tupana'ga ra'uva pe torembo'e ti Tupana'ga nhi'iğa rehe javo. A'ero ti pe ojipe'ğa mbo'ei a'itituhēva'ea rehe nehē imboukwahava ға pe ғandekote'varuhua nehē. Pe napenhimongote'varuhuukari ti ite'varuhuve'ga pe Diabo'ga pe ға pavēi nehē no ikwahava ғwaramo Tupana'ga nhi'iğa. Penhimbikwahava rupi pe nhia'ngui.

18 Nane'yimi ti penhi'ĩ hete Tupana'ga pe nahanaḥā ti emombyry ға pe javo. Pejipokoguka ti Tupana'ga ra'uva pe pejipojykauka penhi'iğame Tupana'ga pe. Pejirokwa ti penhi'iğame ga pe. Penhi'ĩ ti ga pe jipi. Pemombe'u ti ga pe garemimo'ēhara'ğa nhaporemō epoko ti ға javo.

19 Jihi ti ji mombe'u no. Pe'ji ti ga pe ji repyga: “Epoko ti Paulo'ga monhi'iğa tomombe'u ti ga nhinhi'iğa javo. Tomombe'u ti ga ojipe'ğa pe Cristo'ga mombe'ua nerembiepiukariipyre'yma ға pojihuve'yma. A'ea ymyahũ ahe ndokwahavi nerembiepiukariipyre'yma Cristo'ga mombe'ua. Epoko ti Paulo'ga a'ero tokwahavuka ti ga ға pe javo.” A'ea ti pe'ji Tupana'ga pe ji repyga.

20 Ymyahũ Tupana'ga ei ji ve: “Ehoeho ti imombe'gwombe'gwovo Cristo'ga mombe'ua ға pe nhaporemō nhirembiepiukariipyre'yma,” ei ga ji ve kako. A'ero ji hojihoi imombe'gwovo. Nurā ға ji mongi cadeia pype tomombe'ua'javyme ti ga javo. A'ea pype ji rekoi aғwamo a'ero. Pe'ji ti Tupana'ga pe a'ero: “Epoko ti Paulo'ga tomombe'u ti ga ға pojihuve'yma javo.” A'ea ti pe'ji ga pe.

Nahã ti ji tambo'e katu ġa ikwahaheteuka ġa pe Cristo'ga mombe'ua nehẽ.

Mbapavamo Paulova'ea okwatija Éfesopeva'ea pe

²¹ Kiro ji ei pe me: Tíquico'ga ti ji mombe'upavi pe me nehẽ nahanahã Paulo'ga rekoi javo. A'ero po ti pe ikwahavi nehẽ no. Tíquico'ga ko nhaneirũ'ga ojikoga ġwaramo Cristo'ga rehe. Oko hete ga Tupana'ga nhi'iġa rupi. Orojiko ore ga rehe a'ero. A'arõ hete ji ga. Oporavyky katu ga nhandepojy kaharete'ga pe Cristo'ga pe ga mombe'gwovo.

²² Kiro ti ji ga mondoukari pe pyri a'ero tomombe'u ti ga pe me orerekoa pepy'a noġatuavo pe mbohoryva'java nehẽ.

²³ Kiro ji ei: Nhanderuvete'ga Tupana'ga ti tonoġatu nhaneirũ'ġa py'a – kiroki ġa ojiko ga rehe Jesus Cristo'ga rehe no, a'e ji. Na jitehe ji ei: Jesus Cristo'ga nhandepojy kaharete'ga ti tonoġatu ġapy'a. Pyry nhaneirũ'ġa jikogi Tupana'ga rehe Jesus Cristo'ga rehe no. Ga jikogame ti Tupana'ga tomonhoarõ hete ġa Jesus Cristo'ga pavẽi, a'e ji.

²⁴ Tupana'ga ti tomomyry ġa pe nhaporemõ – kiroki ġa oarõ hete Jesus Cristo'ga nhandepojy kaharete'ga ga arõhetepige'yma tuhẽ, a'e ji.

Tupana'ga nhi'iga
New Testament in Tenharim (BR:pah:Tenharim)

copyright © 1996 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tenharim

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tenharim [pah], Brazil

Copyright Information

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tenharim

© 1996, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

3eb8a851-f633-5209-8712-862a9511e134